

Under FoU-dagarna 9–10 april ordnade EPOK en workshop om samverkan mellan forskning och praktik. Lantbrukare, rådgivare och forskare jobbade intensivt i grupper och resultatet var mycket tydligt: om forskningen ska bli mer relevant och komma till praktisk nytta måste vi jobba närmare varandra. Viljan finns, men vi måste finna formerna!

Behovet aktualiseras också av de nya krav på aktiv samverkan genom hela kedjan fram till implementering som ställs vid ansökningar till EU:s nya ramprogram för forskning "Horizon 2020" samt även till nationella forskningsfinansiärer. Likaså kommer troligen medel inom landsbygdsprogrammet för samverkan och innovation troligen att fördelas till grupper som i aktörssamverkan arbetar på ett problemorienterat sätt.

Behov av plattformar, nätverk och kanaler för idéer

En tydlig bild som växte fram under grupparbetena var att nätverken mellan forskare, rådgivare och lantbrukare behöver stärkas. En del företagare får många frågor från kunder som de inte själv klarar att besvara. Då skulle de behöva ett nätverk av experter som kan hjälpa till. ERFA-grupper kan ta initiativ till forskning, men har inte alltid de kontakter inom forskningen som behövs för att få till en ansökan.

Praktiker behöver få chansen att kontinuerligt förmedla sina idéer och kunskapsbehov till forskningen och inte som någon uttrycker det "bara bli uppringda veckan som ansökan ska in". Det saknas bra plattformar för detta. Ett konkret förslag är här att det upprättas en interaktiv webbsida för detta ändamål, och att det kan vara något för EPOK att initiera och vara värd för.

Det poängteras av många att det är viktigt att få med hela landet i frågorna, inte bara runt kring SLU-orterna Ultuna, Alnarp och Skara. Från ett par grupper föreslås systematisk inventering av forskningsbehov på läns- eller regional nivå.

Resultaten måste ut till användarna

En annan sida av samma mynt är att brister i kontakt, mötesplatser och nätverk gör att forskningsresultat som är färdiga för tillämpning inte når ut till användarna. Rådgivarna borde få komma in i projekten redan vid ansökan och sedan hjälpa till med den populärvetenskapliga kunskapsförmedlingen, föreslår en av grupperna. Det påpekas också att det i ökad utsträckning bör diskuteras redan från början i projekten hur spridningen av resultaten ska gå till. En organisation som kan stötta forskningsprocessen när det gäller delaktighet och implementering efterlyses av flera. En grupp tycker det behövs en särskild avdelning på SLU som tar den rollen.

Större engagemang från LRF och även andra branschorganisationer när det gäller att få till samverkan och påverkan på forskningen efterlyses av flera grupper. Det påpekas också att rådgivare kan bli aktivare i att bjuda in forskare till olika aktiviteter. Gemensamma studieresor för forskare, rådgivare och lantbrukare vore något att prova, föreslår en av grupperna.

Recept för lyckosam samverkan

Många framhåller att den allra bästa garantin för att forskningen blir relevant och resultaten kommer till användning är att rådgivare, lantbrukare och forskare arbetar tillsammans

genom hela forskningsprocessen. Men för att lyckas med det behövs tydliga former för samverkan, till exempel så kallad deltagardriven forskning.

Problem som är ekonomiskt intressanta upplevs ofta för praktiker som mer intressanta att engagera sig i. En grupp framhåller det som viktigt att frågeställningen inte är alltför bred: "Det blir många val att ta ställning till ändå". För att hålla igång engagemanget behövs täta återkopplingar, till exempel genom e-post och fysiska träffar. Videoträffar framhålls som ett bra alternativ om avstånden är stora mellan deltagarna. En grupp påpekar vikten av att inte projekttiden är för utdragen så att deltagarna ledsnar. Eller i annat fall en tydlighet från början med hur tidsplaneringen ser ut. Samtidigt påpekas att det tar lång tid att skapa en grupp som drar åt samma håll.

Friare forskningsupplägg

Att problemställningarna måste vara helt färdigformulerade redan vid ansökan är ett problem. Vid deltagardriven forskning och ofta i ERFA-grupper är inte frågeställningarna givna på förhand, utan utarbetas i en process. Det behövs också i mer traditionella forskningsupplägg möjligheter att "ta ut svängarna" utan att huvudmålet förloras ur sikte.

Fortsatt fokus på samverkan

EPOK kommer nu att i dialog med Jordbruksverket gå igenom resultaten från workshopen för att se vilka lärdomar vi kan ta till oss inför kommande aktiviteter inom forskningsinitiering och kommunikationsverksamhet och vilka konkreta idéer som vi kan bidra till att de förverkligas.

Några slutsatser från workshopen:

- Kunskapstörsten är stor.
- Forskarna vill få idéer och ökad relevans i projekten.
- Nätverken är för bristfälliga och fler plattformar för kontakter behövs.
- Praktiker kan och vill delta i forskningen!